

מסורת הש"ס

(א) חגיגה טז: עירובין 15: ר"ה לג. [קדושין לו.]. (ב) לעיל ח. כז. א. [נלקמן פס.]. (ד) [צ"ק קז.]. (ה) נכרות לג. עירובין נה. מסות יג. יבמות ז'. נדה כב. יומא ז'. מיר ה. הוריות ח. מנחות ד. מהג. ו. [מלועז פרשה ו.]. (ו) [ג"ל במז שהולאוהו]. (ז) [נע"ז ע"ז חו"ט' כחצות לד. ד"ה ור"ש חו"ט' צ"ק ע"א: ביאור אסורא]. (ט) [ע"ן חו"ט' לעיל פ. ד"ה קדשים].

תורה אור השלם

1. וְהָא ד' יוסף אתם את בנימין ויאמר לאֲשֶׁר על ביתו הִבָּא את האָנָשִׁים הַבְּיָוָה וטבח טבח והִבֵּן ב' אתי יאכלו האָנָשִׁים בַּבְּיָוָה:

בראשית מג טז
2. וְשֶׁב הַבְּחֵן בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְהָא ד' הַנָּהָה פִּשְׁתָּה הִגְבֵּה בְּקִרְתָּ הַבֵּית: ויקרא יד לט
וּבָא הַבְּחֵן וְהָא ד' הַנָּהָה פִּשְׁתָּה הִגְבֵּה בְּבֵית צִמְעָה מִמֶּאֱרָתָה הוּא בְּבֵית טַמָּא הֲדָא: ויקרא יד מד
3. וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הָגֵר הַגֵּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יֵצֵר צִדַּח הָיָה או עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאֵכֵל וְשֹׁפֵךְ אֶת דָּמּוֹ וּבֹשֶׁת בְּעֶפְרָה: ויקרא יז יג

מוסף רש"י

ונתנבלה בידו. שלא מלכותו (לעיל כז): כגון על ידי פנימת סכין או שהיה לו דרכה (לעיל יז). הנוחר. מלעז. ולשון נחירה שקורעת לאורכה מנחירה ועד החזה (שם). ומעקף. סימניו, ונחמה קלי דטעוה כתיב כגון כזי ואל (שם). פטור מלכחות. דכתיב אשר יאכל וספק וכסה, נחלה לאכילה הכתוב מדבר, ואפילו מתן דמנחמי כתיב כשחוטט ונמלאת טרפה, הכא מודה דשחיטה מיהא צעני, דגמר שפיכה שפיכה משחוטט חוץ והתם שחיטה כתיב (שם). שחיטה שאינה ראויה. לאכילה, הוולף ושחטה סהלכמה שמה שחיטה (ביק קט). זו היא שיבה זון היא ביאה. לזון גזירה שזה זה מזה (יומא ב: מכות יג). כלומר ילפינן גזירה שזה מזה (יבמות יז: וכע"ז מנחות ד. וע"י רש"י ערובין נה. בארכות).

אלא ספק איש. ודוחה יוס טוב גמור: ור' יוסי. דלא חשיבא ליה הא פירכא משום דאזיל לטעמיה דאמר אפילו אשה ודאית תקעה ואע"ג דלא מייחיצא אבל בכסוי דאילו ידעינן דזהמה היא ציו"ט אסור לכסות כוי מספק לא מחללינ עליה יו"ט: **סומכות ראוש.**

ואע"ג דלא מייחיצא ולא אמרינן עבודה עובדת בקדשים. והכא נמי לא אמרינן מחללת יוס טוב היא: ולמאי דקאמרי רבנן נמי. דאשה אסורה לתקוע וטומטוט דספק הוא דוחה אית ליה פירכא לתשובה שלהם: מה **לפקיעם שופר שכן ודאה דוחה שזה במקדש.** לפיכך ספיקה דוחה יוס טוב בגבולין: **תאמר בכסוי.** שאין ודאו דוחה שזה כלל: הא בשאר ליני נהגא. בתמיה: **מתני' חיה ועוף הנסקלין.** כגון שנרצעו ונגמר דינן ושחטין: **וחכמים פוטריין.** דשחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה ואע"ג דבכסוי שפיכה כתיבא אפילו הכי אשר יאכל כתיב. וטעמיה דרבי מאיר מפרש בגמרא: **גב' ראה רבי דבריו של רבי מאיר באותו ואם בנו.** דשחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ותכמים מחייבין ובכסוי מתן ר' מאיר לחייבו: **ושנאה צלשון חכמים.** כדמתן צה (לעיל דף פא:). רבי שמעון פוטר ובכמים מחייבין ובכסוי מתן ר' מאיר מחייב וחכמים פוטריין. ולקמיה מפרש ואזיל מאי שנה דראה אלו כאן ואלו כאן: **מה להטן שחיטה ראויה.** דכתיב (בראשית מג) כי אתי יאכלו: **ושב הכהן וצא הכהן.** צגגעי צמים כתיב וילפינן מינה גזירה שזה תמורת כהניס^(א) נאמר ושב הכהן ונאמר וצא הכהן מה שניה חולץ וקולה וטח וזמן לו שצוע אף ציאה כוי וכצר פירשטיה יפה צעירוצין^(ב) (צכילד מעצבין) (דף נה.). צשחוטין חוץ כתיב (ויקרא ח) דס שפך: **לא**

א"ר מני בר פמיש גמר ^ימטבות מבח והכן מה להלן שחיטה ראויה אף כאן שחיטה ראויה ור"מ נמי ליגמר מטבות דנין שחיטה משחיטה ואין דנין שחיטה מטביחה ^(א)מה נפקא מינה הא תנא דבי רבי ישמעאל ²ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היכא דליכא דרמי ליה ^א אבל איכא דרמי ליה מדרמי ליה ילפינן ורבי שמעון נמי ליגמר משחוטין חוץ דנין חולין מחולין ואין דנין חולין מקדשים ור' מאיר אטו אותו ואת בנו בקדשים מי לא נהיג היינו דקאמר רבי חייא ראה רבי דבריו של רבי מאיר באותו ואת בנו ושנאו בלשון חכמים מאי טעמא דר' מאיר בכסוי הדם אמר ר' שמעון בן לקיש ^גגמר שפיכה שפיכה משחוטין חוץ מה להלן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אף כאן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון ¹³אשר יאכל כתיב ורבי מאיר ההוא ^ולמעוטי עוף טמא הוא דאתא ורבי שמעון עוף טמא מאי טעמא דלאו בר אכילה הוא טרפה נמי לאו בר אכילה הוא והיינו דאמר רבי חייא ראה רבי דבריו של רבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים אמר רבי אבא לא

לאו דילפינן הכא שחיטה משחיטה הוה ילפינן צארצעה וחמשה (צ"ק דף ע"א). טביחה מטביחה אע"ג דלא נאמר צביון כדאיתא נמי ציצמות וא"ת ור"מ למה ליה למילף משחוטין חוץ נילף מגופיה דאותו ואת בנו נוהג בקדשים אע"ג דלאו שחיטה ראויה היא דהא הוי מחוסר זמן וי"ל דניחא ליה למילף משחוטין חוץ משום דמגופיה איכא למידחי דלא אסר רחמנא אותו ואת בנו בקדשים אלא כשראשון קדשים ושני חולין דשחיטה ראויה היא: **וְאִין דנין חולין מקדשים.** ומ"מ בקדשים נמי פטר בשחיטה שאינה ראויה ^(א)משום דעיקר קרא דאותו ואת בנו בחולין כתיב ותימנה דצפרק ממיד נשחט (פסחים דף סג). מתן רבי שמעון אומר השוחט פסח צי"ד על החמץ לשמו חייב שלא לשמו פטור ומפרש בקוגטרס משום דהוי פסול ור"ש לטעמיה דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה והשתא התם הוה ליה למילף משחוטין חוץ דשמה שחיטה דהויא קדשים מקדשים: **וְרַבִּי שמעון אשר יאכל כתיב.** אצל אס לא אשר יאכל מטביחה לא גמר משום דלא דמי שפיכה לטביחה כמו שחיטה לטביחה ^זהקשה הר"ר אליעזר ממיי"ץ אימא דהאי אשר יאכל אתא למעוטי אוכל שאין אתה יכול להאכילו לאחרים כדדריש רבי שמעון מכל האוכל אשר יאכל צפרק המנחות והנסכים (מנחות דף ק"א:). ובצפרק העור והרטוב (לקמן דף קנט). ומרבינן אפילו עוף טמא כיון דמותא צהנאה וי"ל דהתם כתיב מכל האוכל דמרצה כל אוכל אפילו אסור צהנאה ואתא אשר יאכל למימר שיהא מותר צהנאה אצל הכא לא כתיב כל אשר יאכל משמע המותר לישראל לאכול:

כסוי הדם פרק ששי חולין

פה.

יד א מיי פ"ג מהלכות מעשה קרבנות הל' ח סג ע"ן קפג:
פז ב ג ד מיי פ"ד מהל' שחיטה הל' י סג ע"ן סד טו"שע י"ד סי' כח סע"ף ז:
פז ה מיי פ"ה שם הלכה ה:
יז ו מיי פ"ד שם הל' י:

גליון הש"ס

נב' גמר שפיכה שפיכה. ע"ן לעיל דף ח ע"צ חו"ט' ד"ה צשפסכ: שם למעוטי עוף טמא. ע"י חו"ט' רי"ד קדושין דף טו ע"צ ד"ה המקדש צענלה:

שיטה מקובצת

א) אבל איכא דרמי ליה מדרמי ליה. גיב ע"י חו"ט' דה"ר ד' ע"א:
ב) הקשה הר"ר אליעזר ממיי"ץ. גיב ע"י חו"ט' בכורות טז ט' ע"ב:

רבינו גרשום

ור' יוסי לטעמיה דאמר ודאי אשה נמי תקעה כר. כלומר ר' יוסי דמייחית מקי"ו ממילה שאין מסכין דם כזי בירוש' הוא אויל לטעמיה דלא מצי למימר תקיעת שופר בגבולין יוכיח שאין ודאה דוחה שבת וספיקא דוחה יו"ט הי"ג נימא לענין כזי שיהא ספיקו דוחה יו"ט. דהכא לענין ספק איש ספק אשה דין הוא שיהא ספק דוחה יו"ט דודאי אשה נמי תקעה: שכן דוחה שבת במקדש. גרסי': ראה רבי דבריו של ר"מ באותו ואת בנו ושנאו בלשון חכמים. כלומר השוחט ונמצאת טרפה השוחט פרת חטאת כוי. ר"ש פוטר וחכמים מחייבין (זן דוהו ר"מ דבריו של ר"ש בכסוי הדם ר"מ יו"ש בשחיטה פוטריין: מחייב וחכמים פוטריין: מה חתם שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה. כלומר שחוטין חוץ שחיטה שאינה ראויה היא וקרי ליה שחיטה: גמר מטבות טבח והכן מה להלן שחיטה ראויה דאמרינן בחולין צי"א מאי טבח פרע להן בית השחיטה: ור"ש אשר יאכל כתיב. כלומר היכא מוחייב בכסוי בשחיטה שראויה לאכילה דכתיב אשר יאכל:

א) ג"ל וראה דבריו של ר"ש בכסוי הדם ומי צממי' ר"מ וכו'.

מה צמיצה שכן אינה נוהגת בציצות בבימים. ואס תאמר כיון שאין הפירכא מעין קי"ו שחלו צמחיה נשים הפירכא בתוך הקי"ו כמו צכילד הרגל (צ"ק דף כד:). דצעני למילף שיהא קרן צרשות הניזק משלם מזק שלם משן ורגל ולא פרכינן מה לשן ורגל שכן הניזק מזוי משום שאין הפירכא מעין קי"ו דהוי מתשלומין וי"ל דהתם סברא צעלמא היא אבל חומרא וקולא דכתיבא כמו שאינה נוהגת צלילות כבימים דהכא פרכינן אע"ג דלא הוי מעין קי"ו וכן צפרק קמא דצחמים (דף י). דיליף שוחט ע"מ לזרוק שלא לשמו פסול מקי"ו דשוחט על מנת לזרוק חוץ לזמנו ופריך מה לחוץ לזמנו שכן בכרת:

נשים סומכות ראוש. היינו צאקפויי ידא כדאמר צאין דורשין (חגיגה דף טז:). אצל צכל כהה מודה רבי יוסי דאסור ומיימי הכא כי היכי דשרי רבי יוסי לקמוך לנשים צאקפויי ידא אע"ג דנראה כעבודה בקדשים הי"ג תקיעה דלינא אלא איסורא דרבנן שרי רבי יוסי צנשים: **דנין שחיטה משחיטה ואין דנין שחיטה מטביחה.** הקשה

הר"ר נתן דגצי תשלומי ד' וה' (צ"ק דף ע"א). מחייבי רבנן בשחיטה שאינה ראויה כגון שחט צצבת או לעבודת כוכבים צטוצת ע"י אחר ובשוחט ונמלאת טרפה והתם הוה ליה למילף טביחה מטביחה דטועמו כתיב וי"ל דהתם דנין טביחה צעצירה משחיטה דעצירה ואין דנין טביחה דעצירה מטביחה דהיתר והכא אינטריך למימר דנין שחיטה משחיטה אפי"ו אס נמלאת הראשונה טרפה דהוי שחיטת היתר אצל אס נמלאת השניה טרפה שהיא שחיטת עצירה לא היה צריך לטעמא דשחיטה משחיטה אי"ג י"ל דנין דצר הנאמר צסיני מדצר הנאמר צסיני ולא מטצות טצח והכן שלא נאמר צסיני ואע"ג דהוי טביחה מטביחה והכא נמי מצי לשנויי הכי אלא דצללו הכי משני שפיר ^(א)וא"ת דצריש פ"צ דיצמות (דף ז:). אמרינן דנין אחים מאחים ואין דנין אחים מאחיד אע"ג דאחים דצני יעקב לא נאמר צסיני וי"ל דכיון דילפינן הכא דשמה שחיטה תו אית לן למימר צכל דוכתי דשמה שחיטה וליכא למימר דלדצרה נילף טביחה מטביחה התם דלא שמה שחיטה וכן נאמר צכל דוכתי דהא כיון דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אית לן למימר דנין דצר הנאמר צסיני מדצר הנאמר צסיני אצל אי

לאו דילפינן הכא שחיטה משחיטה הוה ילפינן צארצעה וחמשה (צ"ק דף ע"א). טביחה מטביחה אע"ג דלא נאמר צביון כדאיתא נמי ציצמות וא"ת ור"מ למה ליה למילף משחוטין חוץ נילף מגופיה דאותו ואת בנו נוהג בקדשים אע"ג דלאו שחיטה ראויה היא דהא הוי מחוסר זמן וי"ל דניחא ליה למילף משחוטין חוץ משום דמגופיה איכא למידחי דלא אסר רחמנא אותו ואת בנו בקדשים אלא כשראשון קדשים ושני חולין דשחיטה ראויה היא: **וְאִין דנין חולין מקדשים.** ומ"מ בקדשים נמי פטר בשחיטה שאינה ראויה ^(א)משום דעיקר קרא דאותו ואת בנו בחולין כתיב ותימנה דצפרק ממיד נשחט (פסחים דף סג). מתן רבי שמעון אומר השוחט פסח צי"ד על החמץ לשמו חייב שלא לשמו פטור ומפרש בקוגטרס משום דהוי פסול ור"ש לטעמיה דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה והשתא התם הוה ליה למילף משחוטין חוץ דשמה שחיטה דהויא קדשים מקדשים: **וְרַבִּי שמעון אשר יאכל כתיב.** אצל אס לא אשר יאכל מטביחה לא גמר משום דלא דמי שפיכה לטביחה כמו שחיטה לטביחה ^זהקשה הר"ר אליעזר ממיי"ץ אימא דהאי אשר יאכל אתא למעוטי אוכל שאין אתה יכול להאכילו לאחרים כדדריש רבי שמעון מכל האוכל אשר יאכל צפרק המנחות והנסכים (מנחות דף ק"א:). ובצפרק העור והרטוב (לקמן דף קנט). ומרבינן אפילו עוף טמא כיון דמותא צהנאה וי"ל דהתם כתיב מכל האוכל דמרצה כל אוכל אפילו אסור צהנאה ואתא אשר יאכל למימר שיהא מותר צהנאה אצל הכא לא כתיב כל אשר יאכל משמע המותר לישראל לאכול:

אימא